

Literature and its Cults

Budapest, 1991. március 13–14.

A Kultusztörténeti Kutató Csoport első konferenciáját *Irodalom és kultuszképződés* címmel tartotta az MTA Irodalomtudományi Intézetében, 1989. december 14–15-én; az itt elhangzott előadások továbbfejlesztett változatait folyóiratunk 1990. 3. számában közzétettük. Ezután került sor, 1990. november 5–6-án, a Petőfi Irodalmi Múzeummal közös rendezésben a *Tárgyak és ereklyék, tények és legendák* című második hazai konferenciára, amelyen a következő előadók vettek részt: Praznovszky Mihály, Keserű Katalin, G. Merva Mária, Ludmilla Sargina, Dávidházi Péter, Takács Ferenc, Kalla Zsuzsa, Ratzky Rita, Csorba Csilla, Kerényi Ferenc, Kelevéz Ágnes, Kovács Ida, Csaplár Ferenc, Kabdebó Lóránt, Tverdota György, Zimonyi Zoltán, Takács Olga, Szigeti Csaba, Kovalovszky Márta, Kozák László, Szerdahelyi Zoltán, Gerő András, Szücs György.

A csoport első nemzetközi konferenciáját 1991. március 13–14-én tartotta az Irodalomtudományi Intézetben, *Literature and Its Cults* (Az irodalom és kultuszai) címmel. Külföldről érkezett előadónk Kristian Smidt (Oslo), Pierre-Marc de Biasi (Paris), Philippe Roussin (Paris), Jeremi Maule (Cambridge), Werner Habicht (Würzburg), Gunnar Sorelius (Uppsala), David Parker (London), Stephen Wilson (Coimbra), Anne Herschberg Pierrot (Paris), Michel Contat (Paris), Vladimir Macura (Praha), William J. McCormack (Dublin) voltak, a hazaiak Klanczay Tibor, Dávidházi Péter, Erős Ferenc, Sargina Ludmilla, Karafiáth Judit, Tverdota György, Takács Ferenc. A konferencia, s egyúttal a kutatócsoport célját Dávidházi Péter így foglalta össze:

„Megszoktuk, hogy az irodalomtörténész művek szövegeivel foglalatostkodik, a kultuszok természetére kíváncsi néprajztudós pedig afrikai törzsek vallási szertartásait firkészi. Ezzel szemben a néhány éve alakult Kultusztörténeti Kutatócsoport (KUKUCS) első nemzetközi konferenciájának előadói abból a feltevésből indultak ki, hogy a nagy írók iránti tisztelet szöveges vagy rituális megnyilvánulásait mindmáig egy vallási ősminta vezérli, öntudatlanul és áttételesen, de olyan mély tudatformáló hatással, hogy tanulmányozása immár nemzetközi összefogást érdemel. Irodalmi antropológiának nevezhetnénk azt a most formálódó kutatási irányzatot, mely az irodalom életében vizsgálja a kultikus tiszteletadás továbbélésének módozatait és hatásuk kulturális jelentőségét.”

Antike Rezeption und nationale Identität in der Renaissance insbesondere in Deutschland und in Ungarn

Pécs, 1991. június 10–13.

Az Irodalomtudományi Intézet Reneszánsz-kutató Csoportja és a wolfenbütteli Herzog August Bibliothek Reneszánsz-kutató Munkaközössége 1991. június 10. és 13. között tartotta 5. együttes munkaértekezletét a Dunántúli Akadémiai Bizottság pécsi székházában. Az *Antike Rezeption und nationale Identität in der Renaissance insbesondere in Deutschland und in Ungarn* címben jelzettelnél szélesebb témakört ölelt fel a konferencia, mert az előadók között az itáliai és az angol reneszánsz kutatói is jelen voltak. Első helyen August Buck professzor előadását kell kiemelni, aki Róma és a nemzeti azonosságtudat kérdéseit elemezte (*Romidee und nationale Identität in der italienischen Renaissance*), az ugyancsak marburgi Bodo Guthmüller az itáliai nemzeti irodalom és az antik fordítások 16. száza-

di összefüggéseiről tartott referátumot (*Nationalliteratur und Übersetzung antiker Dichtung im Cinquecento*). Ehhez a témához tartozott Havas László előadása a régi magyar irodalom történelemfelfogása és a Róma-örökség kérdéseiről (*Das literarische Erbe von Rom und die klassische Geschichtsauffassung in der altungarischen Literatur*). Az antikvitás magyar recepciójának kérdéseivel foglalkozott átfogó képet nyújtva Borzsák István (*Sophocles, Melanchthon und die ungarische Literatur*), Szenci Molnár Albert tevékenységének konkrét példáján pedig Vásárhelyi Judit (*Antike Rezeption im Dienst der christlich-humanistischen Bestrebungen von Albert Szenci Molnár*). Műfaj történeti áttekintést nyújtott a német munkacsoport vezetője, Paul Gerhard Schmidt professzor, aki az ókori naptárversek 16. századi továbbéléséről beszélt. Az anglistikai kutatások egyik fontos részproblémáját villantotta fel Claus Uhlig Spenserről szóló előadásában (*Nation ud Geschichte in Spensers Faerie Queene*). Számos újdonságot tartalmazott az ülészak két, témájában egymáshoz kapcsolódó előadása, Klaniczay Tibor a „Hungaria” és „Pannonia” elnevezések történeti és társadalmi hátterét rajzolta meg (*Die Benennungen „Hungaria” und „Pannonia” als Mittel der Identitätssuche der Ungarn*), Péter Katalin pedig az erdélyi szászok nemzeti azonosságtudatát vizsgálta (*Pannonien oder Dazien? Identitätsbewusstsein siebenbürger Sachsen*). Az elméleti jellegű előadásokat illusztrációkkal is élénkítette Török Gyöngyi művészettörténész beszámolója Hunyadi Mátyás antikizáló törekvéseiről. (*Matthias Corvinus und die Antike*).

Az ülészakon részt vett a *Frankfurter Allgemeine Zeitung* kulturális különtudósítója, aki terjedelmes cikkben számolt be az elhangzott előadásokról és az élénk vitáról. Az előadások jegyzetekkel kiegészített anyaga a *Studia Humanitatis* sorozatban jelenik meg.